

REGLUGERÐ

um loðdýrarækt.

1. gr.

Landbúnaðarráðuneytið hefur yfirumsjón með allri loðdýrarækt í landinu. Veidistjóri, sbr. 1. gr. laga nr. 52/1957, og trúnaðarmenn hans annast eftirlit með því, að ákvæðum laga og reglugerða um loðdýrarækt sé framfylgt. Eftirlit, samkvæmt fyrirsögn hans, skal fara fram eigi sjaldnar en tvisvar á ári.

2. gr.

Loðdýr nefnast öll þau dýr, sem ræktuð eru eða alin vegna verðmætis skinnanna eingöngu eða aðallega. Landbúnaðarráðherra sker úr ágreiningi um, hvort dýrategund skuli teljast loðdýr eða ekki.

3. gr.

Loðdýrarækt nefnist, ef loðdýr eru haldin til tímgunar og uppeldis af ræktuðum stofni, eða ef dýr eru alin um stundarsakir vegna skinnaframleiðslu eingöngu eða aðallega. Loðdýrabú nefnast búr og girðingar, þar sem loðdýr eru höfð í vörzlu.

4. gr.

Óheimilt er að flytja til landsins hvers konar loðdýr nema að fengnu leyfi landbúnaðarráðuneytisins og meðmælum yfirdýralæknis. Þeir, sem óska eftir að flytja til landsins loðdýr, skulu senda um það skriflega umsókn til landbúnaðarráðuneytisins, ásamt upplýsingum um, hvaðan dýrin verði keypt, tegund, fjölda þeirra, kyn, aldur og auðkenni, sbr. 4. gr. laga nr. 68/1969.

5. gr.

Ekki er heimilt að veita innflutningsleyfi fyrir loðdýrum til Íslands nema fyrir liggja skriflegar upplýsingar heilbrigðisvirkvalda í viðkomandi landi um, að eigi hafi orðið vart smitsjúkdóma undanfarin þrjú ár í því búi, þar sem dýrin eru keypt, og að slíkra sjúkdóma hafi heldur ekki orðið vart í héraðinu næstliðin þrjú ár.

Áður en loðdýr eru flutt til landsins, setur yfirdýralæknir reglur um þær rannsóknir, ónæmisáðgerðir o. fl., sem nauðsynlegt er talið af öryggisástæðum að gera í hvert sinn.

6. gr.

Loðdýrum, sem flutt eru til landsins, skulu fylgja fullgild heilbrigðisvottorð, svo og vottorð um ónæmisáðgerðir, ef þeirra hefur verið krafizt. Strax og dýrin koma til landsins skulu þau skoðuð af embættisdýralækni, sem ganga skal úr skugga um, að þau séu heilbrigð og að þeim fylgi tilskilin vottorð og aðrar þær upplýsingar, sem krafizt var, er innflutningsleyfi var veitt.

7. gr.

Ef loðdýr, sem inn eru flutt, reynast heilbrigð og fullnægja að öðru leyti settum skilyrðum, skulu þau sett í sóttkví á kostnað og ábyrgð eiganda, meðan rikið byggir ekki einangrunarstöð. Dýrunum skal haldið í sóttkví eins lengi og yfirdýralæknir telur nauðsynlegt, þó eigi skemur en 16 mánuði, að því er varðar minka. Um útbúnað og tilhögun sóttkvíar skal fara eftir fyrirsögn yfirdýralæknis, og er óheimilt að flytja þangað dýr, fyrr en gengið hefur verið úr skugga um, að fyrirkomulag og búnaður sé eins og fyrir hefur verið lagt.

Ef sóttkví er í nábyli eða tengslum við loðdýrabú, má eigi selja eða afhenda á annan hátt dýr úr búinu, meðan á sóttkví stendur, og eigi fyrr en viðkomandi embættisdýralæknir heimilar.

8. gr.

Í hvert sinn, sem innflutt loðdýr eru sett í sóttkví, skal embættisdýralæknir afhenda eiganda eða umráðamanni dýranna skrifleg fyrirmæli um, hvaða varúðarráðstafanir séu nauðsynlegar til að varna því, að smitsjúkdómar berist frá hinum innfluttu dýrum. Skulu reglur þessar staðfestar af yfirdýralækni fyrir hönd landbúnaðarráðuneytisins.

Ef umráðamaður eða eigandi loðdýranna vanrækir eða hlítir ekki settum reglum um sóttkví, varðar það sektum.

Ef um endurtekið eða alvarlegt brot er að ræða, getur yfirdýralæknir látið lóga öllum þeim dýrum, sem í sóttkví eru, bótafast á kostnað eiganda.

9. gr.

Meðan innflutt dýr eru í sóttkví, skulu þau skoðuð reglulega af embættisdýralæknis samkvæmt nánari fyrirmælum yfirdýralæknis. Eigandi eða umráðamaður skal veita nauðsynlega aðstoð við skoðun dýranna. Umráðamaður dýranna skal án tafar gera embættisdýralækni viðvart, ef upp kemur sjúkdómur í dýrunum, og öll hræ af dauðum dýrum skal hann varðveita og senda til rannsóknar. Embættisdýralæknir hlutast til um, í samráði við yfirdýralækni, að gengið sé úr skugga um strax og unnt er, hvaða sjúkdóm sé um að ræða, og skal hann þegar gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að forða frekari útbreiðslu og tjóni af völdum sjúkdómsins.

10. gr.

Eigandi ber ábyrgð á vanhöldum, slysum og óhöppum, sem loðdýr kunna að verða fyrir eða valda, meðan á sóttkví stendur.

Nú kemur upp smitsjúkdómur í innfluttum loðdýrum, meðan þau eru geymd í sóttkví, er þá heimilt, ef um hættulegan, hér óþekktan sjúkdóm er að ræða að dómi yfirdýralæknis, að lóga öllum hinum aðfluttu dýrum á kostnað eiganda, bótafast. Sama máli gegnir um önnur loðdýr, sem kunna að hafa orðið fyrir smiti.

Hræjum og öðru, er smithættu getur stafað af, skal eyða á tryggilegan hátt að fyrirmælum yfirdýralæknis. Skyld er eigendum hinna innfluttu dýra að leggja fram nauðsynlega vinnu við hreinsun og sótthreinsun að lokinni slátrun.

Ef nauðsynlegt er talið að eyða búrum eða öðrum útbúnaði, skal það gert á kostnað eiganda, bótafast.

11. gr.

Nú kemur upp smitsjúkdómur eða grunur um smitsjúkdóm í loðdýrabú og skal þá umráðamaður eða eigandi þegar í stað gera viðkomandi héraðsdýralækni aðvart.

Skal héraðsdýralæknir þegar gera nauðsynlegar ráðstafanir til að forða frekari útbreiðslu sjúkdómsins og tjóni af hans völdum. Jafnframt skal hann hlutast til um að fá staðfesta sjúkdómsgreiningu með því að senda nauðsynleg líffæri eða heil hræ til rannsóknar að Tilraunastöð háskólans í meinafræði að Keldum.

Enn fremur skal hann tilkynna yfirdýralækni um sjúkdóminn og hafa samráð við hann um frekari sóttvarnaraðgerðir.

Heimilt er að hneppa loðdýrabú í sóttkví um lengri eða skemmri tíma, ef upp kemur alvarlegur smitsjúkdómur í búinu og fyrirskipa hverjar aðrar þær ráðstafanir, sem landbúnaðarráðuneytið telur nauðsynlegar til að hefta útbreiðslu sjúkdómsins, þ. á m. slátrun dýranna. Skulu fyrirmæli um slíkar aðgerðir gefin skriflega.

Það tjón og óþægindi, sem af slíkum aðgerðum kunna að leiða, skulu eigendur loðdýranna bera. Sama máli gegnir um kostnað við nauðsynlega sóttþreinsun o. s. frv.

12. gr.

Nú er talið nauðsynlegt að framkvæma ónæmisáðgerðir á loðdýrum til að girða fyrir eða hefta útbreiðslu smitsjúkdóma. Skal þá eingöngu nota efni, sem landbúnaðarráðuneytið hefur viðurkennt, og bólusetning framkvæmd eftir reglum, sem yfirdýralæknir setur. Bólusetningu annast héraðsdýralæknar eða menn undir þeirra umsjón, sem þeir hafa kennt meðferð bóluefnis og telja fullgilda til verksins.

Skýrslu um bólusetningu skal senda yfirdýralækni jafnskjótt og við verður komið. Skulu þær gerðar á sérstök eyðublöð, sem hann afhendir héraðsdýralæknum.

Innflutning bóluefnis í þessu augnamiði annast Lyfjaverzlun ríkisins eða Tilraunastöðin á Keldum. Öðrum er innflutningur óheimill. Skal Tilraunastöðin á Keldum ætíð sjá um, að nauðsynleg lyf séu tiltæk í landinu.

Nú fyrirskipar landbúnaðarráðuneytið bólusetningu í tilteknum búum vegna yfirvofandi smithættu eða til varnar veiki, sem upp hefur komið, og skulu þá allir loðdýraeigendur, er fyrirskipunin nær til, veita næga aðstoð við bólusetningu, ella skal kveðja til aðstoðarfólk á þeirra kostnað. Allan kostnað við bólusetningu og bóluefni skulu eigendur loðdýrabúsins bera.

13. gr.

Þegar hundapestar verður vart, er heimilt að fyrirskipa bann á samgangi hunda á tilteknum svæðum tiltekinn tíma. Sama máli gegnir um flutning á loðdýrum á milli búa.

Hundaeigendur á þeim svæðum, sem bannið nær til, skulu gæta þess að halda hundum sínum heima og forðast, að þeir hafi samgang við aðra hunda eða komi nálægt loðdýrabúum. Ef út af ber, eru hundar þeirra réttðræpir.

14. gr.

Þeir, sem óska að stofnsetja loðdýrabú hér á landi, skulu senda landbúnaðarráðuneytinu umsókn um það efni. Umsóknnum skulu fylgja ítarlegar áætlanir um byggingu loðdýrabúsins, um gerð þess, staðsetningu, tæknilegan rekstur og fjármál, svo og um þau dýr, sem fyrirhugað er að rækta á búinu.

Enn fremur skal fylgja umsókninni umsögn viðkomandi sveitar- eða bæjarstjórnar.

Að fengnu álití veidistjóra um þessi gögn, tekur landbúnaðarráðuneytið ákvörðun um viðurkenningu loðdýrabúa. Viðurkenning ráðuneytisins skal bundin þeim skilyrðum, að loðdýrarækt hefjist þar ekki, fyrr en gerð þess er öll í samræmi við fyrrgreindar áætlanir, og tryggt sé, að daglegum rekstri loðdýrabúsins veiti forstöðu kunnáttumaður með a. m. k. eins árs reynslu í hirðingu, fóðrun og meðferð dýranna og úttekt hafi farið fram af veidistjóra eða umboðsmanni hans.

Nú er umsókn lögð fram um byggingu loðdýrabús á skipulagsbundnu svæði, og skal þá landbúnaðarráðuneytið leita umsagnar byggingarnefndar viðkomandi sveitarfélags um staðsetningu, áður en byggingarleyfi er veitt.

Eigi má veita leyfi til að stofnsetja minkabú með færri lífdýrum en 250 læðum.

Til stækkunar loðdýrabús þarf viðurkenningu landbúnaðarráðuneytisins, og er óheimilt að nota viðbótarbyggingar eða nýbyggingar, fyrr en úttekt veidistjóra eða trúnaðarmanns hans hefur farið fram.

15. gr.

Loðdýr skulu eingöngu alin og ræktuð hér á landi í sérstaklega útbúnum og vönduðum loðdýrabúum. Fer um gerð loðdýrabúa eftir því hvaða loðdýr skal í þeim geyma, þannig:

A. MINKAR:

1. **Vírnetsbúr:** Minkabúr skal gert úr vírneti, möskvastærð 1" x 1" nr. 15, með tvöfaldri galvaniseraðri húð. Milli búra skal vera tvöfalt net, möskvastærð $\frac{1}{2}$ " x $\frac{1}{4}$ ", nr. 17 eða $\frac{1}{2}$ " x 1", nr. 18. Stærð búranna skal vera a. m. k. 30 x 40 x 90 cm.

2. **Dýrheldur skáli:**

Burðargrindur skála skulu gerðar úr steini, málmí eða fúavörðu timbri. Við útreikninga á burðargrind skal reikna með eftirtöldu álagi:

Vindálag: 150 kg/m².

Lögunarstuðull: Reikna skal með lögunarstuðli C samkvæmt sænskum staðli, þar til íslenzkur álagsstuðull liggur fyrir samþykktur. Þak skal vera klætt galvaniseruðu bárujární með gluggum, sem bera góða og jafna birtu. Skála skal reisa á steypum ramma, sem grafinn er niður fyrir frostmark. Gólf í skálanum skal vera þurrt og vel framræst og með a. m. k. 15 cm malar- eða sandlagi. Gaflar og hurðir skulu vera úr tré eða jární. Ef veggir skála eru ekki með samfelldri klæðningu, skulu þeir vera úr vírneti, sem fest er á grindur, þannig að hægt sé að þrifa undan búrunum utan frá með því að opna vírgrindurnar eða lyfta þeim upp. Bil milli skála skal vera a. m. k. 3 metrar.

3. **Girðing:**

Um öll minkabú skal gera dýrhelda, trausta girðingu til varnar því, að dýrin sleppi út, svo og til varnar utanaðkomandi ónæði. Girðing skal vera a. m. k. 4 metra frá skálum og mishæðum.

Stólpar í girðingu skulu vera úr fúavörðu tré, steinsteypu eða galvaniseruðu jární og grafnir niður fyrir frostmark. Hæð þeirra ofan jarðar skal vera 160 cm. Þrír langbitar úr galvaniseruðu jární eða vatnsvörðu tré skulu festir innanvert á stólpana.

Við útreikning á burðarþoli girðingar skal reikna með eftirtöldu álagi:

Vindálag: 150 kg/m² á álplötu.

Línuálag: 40 kg/ 1 m í 1.35 m hæð frá jörðu.

Klæða skal grindina að innanverðu með vírneti eða plötum úr jární. Klæðning skal ná a. m. k. 40 cm niður fyrir jarðyfirborð. Á efri brún netgirðingar skal festur járn- eða alúminrenningur 50 cm breiður. Beggja megin við klæðninguna skal fyllt upp með hraunmöl eða annarri grófgerðri mól (ekki sandi).

Ef snjóalög verða meiri en 80 cm innan girðingar, skal þegar fjarlægja snjóinn 1.50 m frá girðingunni. Öll umferð um girðingu skal fara fram um anddyri, sem girðingin er tengd við beggja megin.

Lokubúnaður göngudyra skal vera spennugormslokun eða annar álíka, þannig að hurð læsist um leið og henni er sleppt. Dyrum fyrir ökutæki skal lokað með rennihurðum (bílskúrshurðum) og skulu þær aðeins opnanlegar innanfrá.

B. REFIR:

Refabú skulu hafa þrefalda vörn; búr, skála og girðingu. Hæð girðingar skal vera a. m. k. 1.80 m, gildleiki netsins eigi minna en 1.65 mm og möskvavidd í mesta lagi 60 mm. Millibil milli stólpa mest 2.5 m.

Yfir girðingarnetinu sjálfu skal hafa loftskör úr sams konar neti, eigi mjórna en 0.40 m. Þannig sett ofan á girðinguna að skörin myndi sem næst 120° horn við hana innanverða, og sé skörin fest á stakar spækjur, sem eru traustlega festar við girðingarstólpana. Neðan á girðinguna skal festa aðra skör, jarðskör, úr sama efni og jafnbreiða loftskörinni. Skal jarðskörin grafin í jörð skáholtt innan við girðinguna. Standi refagirðing á klöpp, skal hún steypð niður, svo öruggt sé, að dýrin komist ekki undir hana. Girðing skal jafnan vera a. m. k. 4 metra frá refaskálum.

Refaskálar fyrir lífdýr og skálar fyrir yrðlinga skulu vera eins að stærð og allri gerð, og minnkaskálar.

Búr fyrir refalæðu skal vera 0.92 m breitt og 2.60 m á lengd og 0.60 m á hæð, úr 3.2 cm vírneti nr. 14, möskvastærð eigi yfir 32 mm.

Búr fyrir yrðlinga skal vera 0.60 m á breidd og 0.92 m á lengd og 0.60 m á hæð.

C. CHINCHILLA:

Cinchilla skal höfð í netbúrum, sem eru a. m. k. 0.60 m á lengd, 0.40 m á breidd og 0.40 m á hæð. Gildleiki netsins skal vera a. m. k. 1.2 mm (vír nr. 18) og möskvastærð ekki yfir 2.5 cm.

D. KANÍNUR:

Girðing skal vera a. m. k. 1.5 meter á hæð og grafin í jörð skáhallt inn a. m. k. 25 cm, eða búið þannig um, að dýrin geti ekki grafið sig út úr girðingunni. Gildleiki vírsins skal eigi vera minni en 1.65 mm og möskvastærð eigi meiri en 5.2 cm.

Kanínubúr fyrir mæður má ekki vera minna en 80 cm langt, 75 cm breitt og 60 m hátt. Fyrir ung dýr, allt að fjögurra mánaða gömul, og sláturdýr, 40 cm breitt og 40 cm hátt.

Borð í kössum mega ekki vera þynnri en 12.5 mm og plægð borð í gólfi, nema vírnetsbotn sé í kössunum og skúffa undir.

16. gr.

Í hverju minkabúi skulu vera 30 minkagildir úr vírneti, og skulu nokkrar þeirra ávallt vera innan girðingar og vera til taks, ef minkar sleppa út fyrir girðingu. Einnig skal vera í hverju minkabúi nokkrir háfar og tengur eða önnur hentug teki til að fanga minka í.

Í hverju minkabúi er skylt að halda nákvæma skrá yfir öll dýr í búinu; lífdýr, hvolpa, sem fæðast, svo og hvolpa og fullorðin dýr, sem kunna að drepast. Öll dýr, sem misfarast, skal brenna þegar í stað, séu þau ekki send til rannsóknar.

Veiðistjóri lætur umráðamanni búsis í té skýrslubók og segir nánar fyrir um skýrsluhald.

17. gr.

Sala minka innanlands er því aðeins heimil, að kaupandi leggi fram yfirlýsingu veiðistjóra eða trúnaðarmanns hans, að loðdýrabú það, sem dýrin eigi að flytjast til, hafi hlotið viðurkenningu landbúnaðarráðuneytisins. Allar lífdýrasölur skal seljandi skrásetja í framangreinda skýrslubók, og skal hún jafnan vera tiltæk fyrir veiðistjóra, trúnaðarmenn hans og embættisdýralækna. Flutningur lífdýra á milli

loðdýrabúa eða til förgunar skal fara fram í öruggum netbúrum, sem flutt skulu í lokuðum flutningatækjum, undir lögreglueftirliti. Aldrei má flytja 2 fullorðin dýr saman í netbúri án milligerðar, og ekki meira en 2 yrðlinga, enda séu þeir ekki eldri en 3ja mánaða.

Nú óska aðilar, sem heimild hafa fengið til loðdýraræktar, að ala minka af íslenska villiminkastofninum, og skal þá leita samþykkis veiðistjóra um heimild til þess hverju sinni.

Íslenska villiminka má eingöngu ala og rækta á viðurkenndum loðdýrabúum. Þeir, sem veiða mink lifandi í þessu skyni, eiga ekki rétt til verðlauna af opinberu fé.

18. gr.

Veiðistjóri og héraðsdýralæknir skulu hafa samvinnu um strangt eftirlit með hreinlæti í loðdýrabúum.

Fylgja skal eftirgreindum hreinlætisreglum:

- a. Búr og hreiður skulu hreinsuð tvisvar í viku.
- b. Undir búrum skal vera sandlag, og skal skipta um það tvisvar árlega eða oftár, ef þörf krefur, vegna raka og óhreininda.
- c. Eigi sjaldnar en vikulega skal fjarlægja saur og úrgang undan búrunum. Skal úrgangurinn geymdur í sérstökum steiptum saurþróm, nema honum sé strax ekið í ræktunarflög og mokað yfir. Vagna og verkfæri, sem notuð eru til saurhreinsunar, skal strax hreinsa vel með vatnsskolun.
- d. Fóður skal geymt í sérstökum geymslum, blautfóður skal vera kælt eða fryst. Allar vélar, sem notaðar eru við fóðurgerð, skulu ætíð hreinsaðar daglega eftir notkun. Í fóðurgerðarhúsum skulu veggir flisalagðir og gólf sléttmúrað, svo að auðvelt sé að halda þeim hreinum með vatnsskolun.
- e. Rottum, músum og flugum skal útrýma úr loðdýrabúum, ef þeirra verður vart innan veggja.
- f. Bannað er að hafa hunda og ketti á loðdýrabúum og heimilum manna, sem vinna við þau.

19. gr.

Bannað er að gera loðdýrum í loðdýragörðum ónæði.

Valdi óviðkomandi menn skemmdum á loðdýrabúum eða ónæði, sem orsakar tjón, þá varðar það sektum og fullri bótaábyrgð.

Aldrei er heimilt að fara í loðdýragarð, nema með leyfi eiganda eða umsjónarmanns. Loðdýrabú skulu vera læst með lás, þegar ekki er verið að starfa í þeim.

20. gr.

Við aflifun loðdýra skal þess gætt að valda þeim sem minnstum sársauka eða kvölum. Heilbrigðismálaráðuneytið setur reglur um lyf til notkunar við aflifun loðdýra, afhendingu slíkra lyfja, varðveislu þeirra og annað er máli skiptir.

21. gr.

Loðdýrabú skulu byggð í þeirri fjarlægð frá þéttbýli og alfaraleiðum, að ekki hljóttist af óhagræði eða ónæði fyrir byggð eða umferð. Eigi skal vera skemmra milli loðdýrabúa en 1000 m í loftlínu.

Vanda skal staðarval loðdýrabúa. Jarðvegur skal vera þurr, t. d. melar, holt eða braun, þar sem ekki er hætt á að vatn safnist fyrir.

Varast skal staði, þar sem gætir sjóroks, aðfennis eða óeðlilegs hávaða t. d. frá flugvélum.

22. gr.

Nú sleppa loðdýr úr vörzlu, og skal þá sá, sem vörzluna annast þegar í stað gera gangskör að því að handsama eða veiða dýrin og tilkynna jafnframt án tafar hvarfið til veiðistjóra og viðkomandi lögreglustjóra, og varðar sektum til rikissjóðs 2000—10 000 kr. ef út af er brugðið.

23. gr.

Ef uppvíst verður, að frá loðdýrabúi hafi verið krafizt greiðslu (verðlauna með framvísun minka- eða refaskotta eða dauðra hvolpa, samkvæmt lögum um eyðingu refa og minka), varðar það refsingu að lögum, sbr. 155 og 248 gr. almennra hegningarlaga, og jafnframt réttindamissi til að starfa við og reka loðdýrabú.

24. gr.

Einstaklingar þeir og félög, sem fengið hafa leyfi til loðdýraræktar, skulu stofna til landssamtaka, sem beiti sé fyrir fræðslu meðal félagsmanna, stuðli að kynbótum og fjárhagslegum vexti loðdýraræktar, og gæfi hagsmuna atvinnugreinarinnar í hvívetna. Skal öllum loðdýraræktunarmönnum skylt að vera félagar þessara samtaka, enda hafi landbúnaðarráðuneytið samþykkt lög þeirra.

25. gr.

Brot gegn reglugerð þessari, sem ekki er sérstaklega mælt fyrir um í greinum hér að framan, varðar sektum til rikissjóðs, frá 2000.00—20 000.00 kr., nema þyngri refsing liggi við, samkvæmt öðrum lögum.

Ítrekuð alvarleg brot af ásetningi eða stórfelldu gáleysi, skulu jafnframt valda leyfishafa eða vörzlumanni réttindamissi til að reka loðdýrabú.

Fara skal með mál út af brotum á reglugerð þessari að hætti opinberra mála.

26. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt lögum nr. 68 28. maí 1969 um loðdýrarækt, lögum nr. 11, 23. apríl 1928, um varnir gegn því, að gin- og klaufaveiki og aðrir alidýrasjúkdómar berizt til landsins, lögum nr. 124 22. desember 1947, um dýralækna og lögum nr. 74 28. apríl 1962, um innflutning búfjár, og öðlast gildi þegar í stað og birtist þeim, sem hlut eiga að máli.

Jafnframt er úr gildi fallin reglugerð um sama efni frá 9. apríl 1941.

Landbúnaðarráðuneytið, 16. nóvember 1969.

Ingólfur Jónsson.

Þorv. K. Þorsteinsson.